

Sammankoppling av företagsregister

Sammanfattning

I utlåtandet behandlar utskottet Europeiska kommissionens grönbok om sammankoppling av företagsregister, KOM(2009) 614 slutlig. I grönboken tar kommissionen upp behovet av ett förstärkt samarbete mellan de nationella företagsregistren och olika alternativ för hur samarbetet skulle kunna utvecklas.

Utskottet är positivt till ett utvecklat samarbete kring dessa frågor.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Sammankoppling av företagsregister

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Stockholm den 21 januari 2010

På civilutskottets vägnar

Inger René

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Eva Bengtson Skogsberg (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Gunnar Sandberg (s), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp) och Fredrik Lundh (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kammaren har i enlighet med 10 kap. 4 § riksdagsordningen den 17 november 2009 hänvisat Europeiska kommissionens grönbok om sammankoppling av företagsregister, KOM(2009) 614 slutlig, till näringsutskottet för granskning. Näringsutskottet beslutade därefter den 24 november att överlämna grönboken till civilutskottet, under förutsättning av civilutskottets medgivande. Civilutskottet beslutade den 26 november 2009 medge att grönboken överlämnas till civilutskottet.

I grönboken, som antogs den 4 november 2009, uppmanar kommissionen de intresserade parterna att senast den 31 januari 2010 inkomma med synpunkter på förslagen i grönboken. Mottagna bidrag kommer att offentliggöras på Internet.

Företrädare för Justitiedepartementet har vid utskottets sammanträde den 15 december 2009 informerat om innehållet i grönboken.

Bakgrund

I företagsregister antecknas, behandlas och förvaras uppgifter om företag, t.ex. om företagets legala form, säte och företrädare. Företagsregistren ska även ha en viss minimistandard, t.ex. ska alla företagsregister föras elektroniskt. Företagsregistren är dock i huvudsak nationella och inriktade på de egna nationella behoven.

För företag är gränsöverskridande verksamhet alltmer vanligt förekommande. Enligt EU-rätten kan företag bildas i en medlemsstat och verka i en annan. Sådan gränsöverskridande verksamhet medför ett allt större behov av att ta del av information från olika nationella företagsregister. Det finns också ett ökande behov för de olika företagsregistren att skicka information mellan sig. Regleringen av europabolag förutsätter t.ex. kommunikation mellan olika nationella företagsregister i samband med flytt av säte.

Grönbokens huvudsakliga innehåll

I grönboken tar kommissionen upp behovet av ett förstärkt samarbete mellan de nationella företagsregistren. Enligt kommissionen har ett utökat samarbete mellan företagsregistren två syften.

För det första syftar det till att öka tillgången till företagsinformation över nationsgränserna, vilket leder till ökad insyn på den inre marknaden, bättre skydd för aktieägarna och tredje man samt till ökat förtroende för marknaderna. Gränsöverskridande tillgång till information förbättrades visserligen 2003 i samband med ändringar av ett EU-direktiv som innebar att alla företagsregister skulle föras elektroniskt. Privatpersoner och företag

måste dock fortfarande söka i minst 27 register för att hitta relevant företagsinformation. Även om registren finns på nätet försvåras sökningar av olika språk, sökvillkor och sökstrukturer. Enligt kommissionen skulle ett enda sökställe för information om samtliga europeiska företag kunna spara både tid och pengar för företagen.

För det andra syftar ett utökat samarbete mellan företagsregistren till att förstärka samarbetet vid gränsöverskridande förfaranden, t.ex. gränsöverskridande fusioner, omlokaliseringar av företagssäten eller vid insolvensförfaranden.

I grönboken presenterar kommissionen olika alternativ för hur samarbetet skulle kunna utvecklas, och den föreslår att det fortsatta arbetet ska bygga vidare på redan påbörjade samarbeten. I dag finns tre former för samarbete som omnämns särskilt i grönboken: European Business Register (EBR), E-juridik (e-Justice) och Informationssystemet för den inre marknaden (IMI).

EBR är ett frivilligt samarbete mellan de nationella företagsregistren i 18 medlemsstater och 6 andra länder. I EBR är det möjligt för användaren att – på ett enda ställe och på sitt eget språk – söka i de olika registren. Några av länderna (bl.a. Sverige) har vidareutvecklat samarbetet och tagit fram en modell för sammankoppling mellan företagsregistren. Denna vidareutveckling kallas Business Register Interoperability Throughout Europe (BRITE).

E-juridikprojektet handlar främst om att skapa en europeisk juridikportal på nätet. E-juridikportalen kommer att innehålla rättslig information på samtliga EU-språk. På sikt ska även nationella register av olika slag, t.ex. insolvensregister, kunna nås via portalen.

IMI är ett elektroniskt verktyg och ett system för informationsutbyte i samarbetet om tillämpningen av lagstiftningen för den inre marknaden. IMI används i dagsläget för yrkeskvalifikationsdirektivet och från 2010 för tjänstedirektivet.

Utskottets överväganden

Promemoria från Justitiedepartementet

I en promemoria från Justitiedepartementet redovisas en preliminär ståndpunkt enligt följande. Om samarbetet mellan de nationella bolagsregistren utvidgas och systemet görs mer användarvänligt bör det gynna svenska aktörer på marknaden. Sverige har hittills tagit en aktiv roll i denna typ av samarbeten. Bolagsverket har t.ex. varit drivande vid framtagandet av BRITE. Mot denna bakgrund finns det anledning att ha en positiv inställning till ett utvecklat samarbete. Samarbetet bör bygga på de system och den information som redan finns och inriktas på att öka tillgängligheten. En utgångspunkt bör vara att de administrativa bördorna för företag och myndigheter ska minska.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på ett utökat samarbete mellan företagsregistren som leder till ökad tillgång till information över nationsgränserna och till förstärkt samarbete vid gränsöverskridande förfaranden. Som redovisats ovan har Sverige hittills tagit en aktiv roll i den här typen av samarbeten. Enligt utskottets mening bör ett utvecklat samarbete bygga på de system och den information som redan finns och inriktas på att öka användarvänligheten. En utgångspunkt för arbetet måste vara att de administrativa bördorna för företag och myndigheter ska minska.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Kommissionens grönbok KOM(2009) 614 slutlig Sammankoppling av företagsregister